Telefon št. 74.

Posamna številka 10 h.

Po pošti prejeman:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejeman:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in **Inserate** sprejema **upravništvo** v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah **št. 2, I., 17.**

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 94. V Ljubljani, v sredo 25. aprila 1900. **Letnik XXVIII.**

Slovenska zmaga.

Od Drave, 24. aprila.

Že brzojavno se vam je sporočilo, da so slovenske občine marenberškega okraja letos prvikrat zmagale pri volitvah v okrajni zastop. Ta vest se z velikim veseljem sprejema po Spodnjem Štajerju, kajti to je vsaj en veseli dogodek med vsemi žalostnimi dogodki, ki smo jih doživeli spodnještajerski Slovenci zadnje dni. Dočim hodijo slovenske občine v osrčju naše štajerske slovenske zemlje protestirat v Gradec proti politiki naših slovenskih poslancev ter prosit za nemške šole, dvigajo se občine ob slovensko-nemški meji iz narodne zaspanosti, ter se odločno postavljajo na našo slovensko stran. Ker ste s časnikarsko vestnostjo zaznamovali vse naše žalostne pojave v zadnjih dneh, dovolite, da se tudi temu veselemu pojavu odmeri nekaj vrstic v vašem cenj. listu.

Zmaga slovenskih občin je sad vstrajnega, večletnega narodnega dela v marenberškem okraju. Mnogi rodoljubi so smatrali, da je ta okraj že za Slovence izgubljen. Toda pesimizem gleda vse prečrno. Notar Kocbek in župnik Žmavc sta osnovala najprej v Marenbergu slovensko posojilnico. Vodstvo te posojilnice je postalo tudi kmalu vodstvo Slovencev v marenberškem okraju. Že pri zadnjih volitvah so naskočili marenberški Slovenci s slovenskimi občinami nemško-nacijonalni okrajni zastop, a brez uspeha, bili so še prešibki. V narodni organizaciji pa vsled tega neuspeha niso mirovali. Da iztrgajo slovensko ljudstvo iz železnotrdih krempljev nemških trgovcev, so si osnovali veliko konsumno društvo v Marenbergu z dvema filijalkama na Muti in v Ribnici. Ker tudi gostilne niso za narodno probujo brez pomena, vedeli so si dobiti za Marenberg izbornega slovenskega krčmarja. Delavski društvi v Marenbergu in na Muti, akoravno vsled dejanskih razmer ne moreta biti izključno narodni, vendar nista pospeševali narodne nestrpnosti. Za širjo narodno probujo in za narodni obstanek v prihodnjosti pa so si ondotni Slovenci oskrbeli s pomočjo družbe sv. Cirila in Metoda slovensko šolo na Muti; in tudi oni trenotek ni več daleč, ko bodo Slovenci marenberške župnije lahko pošiljali svoje otroke v lastno, slovensko šolo.

Za svoj dolgoletni trud doživeli so sedaj Slovenci v marenberškem okraju pri volitvah slovenskih občin v okrajni zastop prve vidne uspehe. V čast jim so, naj jim bodo pa tudi v spodbujo za nadaljno delovanje!

Deželni zbor kranjski.

(10. seja.)

(Konec.)

Pri uravnavi Krke je posl. Pfeifer omenjal:

Če se občine obotavljajo plačevati 35 odstotkov prispevka k stroškom uravnavanja Krke, ni to brezbrižnost, kakor bi morebiti kdo mislil, ampak neka bojazen, ker ne vedo, katera svota zadene posameznega udeleženca in kako bodo v svoji revščini zmagali dotične stroške. Vsled vsakoletnega preplavljenja travnikov in polja po Krki so pridelki poškodovani ali celo uničeni, tako da so ondotni ljudje silno ubožali.

Pred kakimi 35 leti so imeli ljudje zaslužka s prevažanjem blaga po državni cesti proti Ljubljani in Zagrebu, tega zaslužka sedaj ni; imeli so svojega lesa in pridobili servitutnih gozdov od kostanjeviške in pletarske graščine, tega lesa sedaj ni, dohodki iz vinogradov so usahnili. Vsled vsakoletnega preplavljenja in poblatenja živinske klaje (detelje, sena itd.), vsled živinske bolezni, zaprtije itd. se živinoreja ne more dovolj razvijati in dajati dohodkov. Tudi sadno drevje pri vsem trudu in prizadevanju ne vspeva več tako, oziroma ne donaša toliko dohodkov, kakor prejšnja leta. Iz drugih virov prebivalci ob Krki ne morejo zajemati dohodkov. Le iz zboljšanja njih zemljišč, če se odstrani ali omeji preplavljenje travnikov in polja po Krki, pričakovati je, da se živinoreja povzdigne in s tem dohodki zemljišč. Prispevki, ki jih imajo plačati udeleženci, naj se vsakemu izračunajo v posebni svoti in kolikor mogoče nizko, da bo vedel, koliko ima plačati, ter plačevanje razdeli na večletne obroke, tudi naj se Sava uravnava proti Podsusedu kakor hitro mogoče, potem bode tudi Krka kmalu uravnana.

Poslanec Ažman je poročal o poročilu odseka za letno poročilo: »Ljudske, srednje in visoke šole«. Ljudsko šolstvo je napredovalo za 26 novih razredov. Novih ljudskih šol se je ustanovilo 8, razširilo se je 10 šol, ekskurendo šoli ste bili ustanovljeni 2.

O poučevanju drugega deželnega jezika na ljudskih šolah čitamo mej »Raznovrstnimi šolskimi zadevami«:

»Deželnozborski sklep iz 10. seje dne 18. aprila 1899, s katerim je deželni zbor lansko letno poročilo deželnega odbora o šolstvu vzel na znanje s protestom proti postopanju c. kr. deželnega šolskega sveta glede poučevanja druzega deželnega jezika na ljudskih šolah, je bil prijavljen c. kr. deželnemu šolskemu svetu v Ljubljani.« — O odgovoru deželnega šolskega sveta torej ni sluha!

O vseučilišču v Ljubljani posnemamo iz poročila:

»Po sklepu v 1. deželnozborski seji dne 28. decembra 1898 se je deželni odbor potom c. kr. deželnega predsedstva obrnil do c. kr. vlade s prošnjo, da precej začne pripravljati ustanovitev vseučilišča v Ljubljani po smislu deželnozborskih sklepov dne 28. februvarija 1898 z ustanovami za bodoče učne moči na istem vseučilišču.« Tudi tu je ostalo pri želji. — Dalje:

»V smislu deželnozborskega sklepa prve seje dne 28. decembra 1898 glede izročitve prošnje Njegovemu Veličanstvu cesarju za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani obrnil se je deželni odbor na c. kr. deželno predsedstvo ter prosil, da posreduje sprejem v to svrho izvoljene deputacije. Glasom ukaza gospoda ministerskega predsednika kot voditelja c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 1. marca 1899 blagovolilo je Njegovo Veličanstvo najmilostiveje dovoliti, da pride od deželnega zbora izvoljena deputacija na Najvišji dvor. Glede natančnega dne za sprejem deputacije je gospod ministerski predsednik obljubil poznejše naznanilo.« Tega naznanila do danes še ni!

Poslanec Žitnik je glede razširjenja šol izražal željo, naj bi šolska oblastva ne hitela tako v tem oziru. Ako so krajevne razmere res take, da je mogoč in tudi gotov reden šolski obisk, potem ni mogoče ugovarjati. A so slučaji, ko so učenci res v zadostnem številu na papirju, a ne v šoli vsled neugodnih krajevnih razmer. Umestneje bi bilo, ako se v slučaju potrebe pomnože enorazrednice in, kjer je primerno, omogoči poldnevni pouk. Na Saksonskem ima ljudska šola najboljše vspehe v celi Evropi, in ravno na Saksonskem je ogromna večina ljudskih šol enorazrednih in po večini s poldnevnim poukom na deželi. V prejšnjih desetletjih se je res v naši deželi, kakor tudi drugod, zamudilo, toda nikakor ne gre, da bi to zamudo popravili v razmerno kratki dobi, ker gmotne razmere naše dežele brez državne podpore tega ne zmorejo. Govornik dalje navaja slučaje, kako različno postopajo oblastva glede občinskih prispevkov za šolske zgradbe in druge šolske potrebščine. Naučno ministerstvo je v nekem slučaju razsodilo, da morajo krajevne ali politične občine skrbeti za vse šolske potrebščine. To je v smislu zakona, toda to velja le v slučaju, ako se za eno ali več občin zgradi nova šola in v občini še ni bilo šole. Kaj pa v slučaju, ako je ena podobčina sama zgradila šolo brez prispevkov ostalih podobčin v isti občini? V tem slučaju so na dnevnem redu prepiri med soobčani zaradi prispevkov. Zgodi se, da podobčina, ki si je sama zgradila šolo, pozneje noče prispevati za novo šolo v drugi podobčini. In to večkrat z vso pravico. Znan mi je slučaj na Notranjskem, ko glavna občina ni hotela prispevati za novo šolo v podobčini, ki preje za šolo v glavni občini ni ničesa plačala. In v tem slučaju je naučno ministerstvo leta 1894 razsodilo, da ima županstvo dolžnost, poskrbeti za troške šolske zgradbe, kako pa se to zgodi, je stvar županstva. In županstvo je vzdržalo svoj sklep, da namreč za dotično šolo skrbi le podobčina. Ta slučaj kaže, da treba upoštevati krajevne razmere, ker sicer se lahko eni ali drugi stranki krivica godi. Konečno predlaga resolucijo:

»Deželnemu odboru se naroča, da se s c. kr. deželnim šolskim svetom dogovori glede enotnega postopanja pri rešitvah pritožeb o skladu za šolske potrebščine, in sicer tako, da se uvažujejo prejšnji prispevki posameznih podobčin za šolske potrebe.« — Obvelja.

LISTEK.

Koncert v Novem mestu.

(Izv. poročilo.)

Če se zasleduje novomeško glasbeno življenje, treba si ga ogledati z dveh stranij: zgodovino razvoja naših koncertov in razvoj okusa pri našem občinstvu; kakor povsodi, vidi se valovanje tudi tu na obeh straneh. Pred desetimi leti in še pozneje je bila naša godba zopet precej »par terre«. Volarič je bil zelo najvišji skladatelj, do katerega se je pospel naš zbor; inštrumentalna godba pa je bila — če odštejemo klavir — docela v povojih. V zadnjih letih pa so dobile naše razmere drugo lice; eden izmed vzrokov — in nikakor ne najzadnji — so bile akademije, ki so jih prirejali novomeški visokošolci vsako leto koncem velikih počitnic. Kakor je lahko umevno, se je gojilo na teh akademijah zlasti petje in godba za soliste, ter nemški tako imenovana »Kammermusik« — Zborovo petje je bilo ponehalo, odkar je bil odstopil od vodstva ranjki Tuček, in se je energično zopet povzdignilo še le pod sedanjim njegovim pevovodjo. Največji zbori so se spravili na oder takoj po ustanovitvi »Glasbene Matice«. Zakaj da hira naše petje v polpreteklem času, o tem bi se lahko pisala brošura za-se. Naša inštrumentalna godba pa je kljubu zadnjemu ponesrečenemu poskusu baš sedaj na tako visoki stopinji, kakor še ne kmalu. Raziskavati, koliko je pripomogla k temu novomeška »Glasbena Matica« ali učitelji ljubljanske »Glasb. Matice« s svojimi koncerti, to bi spadalo v gori omenjeno brošuro. — Naravno je, da se je spremenil s tem povzdigom našega koncertstva — sit venia verbo — tudi okus našega občinstva; vendar pri večini samo tako, da zahteva na program vedno novih imen komponistov in umetnikov, ki proizvajajo dela prvih; če so imena tuja, tem boljše. Gotovo pa je, da je med našim občinstvom tudi dovolj ljudij, ki razumejo godbe toliko, da s samim imenom ljubljanskih umetnikov niso zadovoljni, ljudij, ki zahtevajo res kaj muzikalično dovršenega in ne marajo gledati samo brezbrižnih obrazov, ki se posmehovaje priklanjajo ploskajočemu nerazumnemu občinstvu.

To je gotovo, da naj se s takim koncertom na stari vzgled ne pokaže javnosti. Vzroke poiskati tega popolnega »fiasca«, bi bila lahko tretja točka one brošure; jaz bi zvrnil krivdo ponajveč na »impresaria«: koncert tako forsirati, da različni umetniki dva dni pred nastopom še ne vedo, kaj bodo peli, klasičnih del glasove deliti tako, da so posamezni sodelujoči gospodje po 70 km. vsaksebi, to so glavni vzroki, da se je večer ponesrečil, vzroki, za katere ne morejo umetniki sami nič, ki pa kažejo, da »impresario« sam ne igra nobenega inštrumenta in kateri naj bi ga poučili, da se ne opravi v umetnosti s samo trmo nič. Zanimivo bi bilo tudi povedati, kaj se je godilo vse za kulisami, pa za to pot bodimo toliko diskretni in preskočimo to, dasi bi nam dali ti dogodki pojasnila za marsikak pojav.

Na čelo so postavili Beethovna, na konec pa Dvořaka, da bi sankcijonirala program; saj sta ga tudi, seveda drugače, nego se je mislilo. Vsak Beethovnov trio je biser v kamerni godbi; prvi trije so postali pravo torišče za diletante. Dasi veljata za najlepše peti (D-dur, Nemci mu pravijo »Geister trio«) in sedmi (veliki B-dur), bi vendar dejal, da je bil ta trio (tretji, C-moll) prav dobro zbran igrali, da bi imeli diletantje nekoliko opore, kadar bi se spravili sami nanj. Težek baš ni, a z dvema vajama se Beethoven ne da drugje igrati, nego v Novem mestu. Če bi ne bilo na programu napisano, kaj se igra kot prva točka, bi bila kaka bistra glava morda sama po sebi spoznala iz teh borno igranih fragmentov, da je to ne mara kak Beethovnov trio.

Prvi stavek bi bil prenesel hitrejši tempo, andante cantabile ima tema in pet varijacij ter codo; čuli smo samo témo pa dve variaciji; tako da je bil ta odstavek v vsakem oziru nezavršen. Seveda kako bi bili tudi igrali ostale tri variacije in codo, ki so težje od druge, in vendar so se umetniki že pri tej lovili; res je, da so jo skupaj dokončali, kakor tudi menuet: »Ende gut, alles gut«; finala namreč sploh ni bilo. Da ni bilo o interpretaciji nobenega pojma, je razumljivo: noben motiv pošteno izražen, nikjer ni vodilni inštrument res vodil ostalih dveh, v nobeni varijaciji bi ne bil spoznal tema, v menuetu je parkrat izpustila prva violina nekaj figur, ko odgovarja v šestnajstinah klavirju; vendar je bil g. violinist toliko

Poslanec Schaffer je govoril o nemški mestni dekliški ljudski šoli, češ, da ima nezadostne prostore.

Poslanec Hribar pravi, da niso tako grozni nedostatki, vendar bode mestni občini skrbeti, da dobi ta nemška ljudska šola boljše prostore.

Poslanec Hribar je predlagal resoluciji za druzega deželnega šolskega nadzornika in za slovenske učne knjige na srednjih šolah.

Deželni predsednik baron Hein je odgovoril, da je deželna vlada že za letos predlagala ministerstvu ustanovitev druzega šolskega nadzornika, a da je ministerstvo to točko črtalo, nadeja se pa, da se v bodoče posreči pridobiti mesto druzega šolskega nadzornika.

Poročilo o ljudskem in srednjem šolstvu se vzame na znanje.

Konečno se je rešil še proračun kmetijske šole na Grmu. Deželni odbor predlaga za šolo 15.283 kron potrebščine in za gospodarstvo 18.186 kron, skupaj torej 33.469 kron. Finančni odsek je stroške neznatno znižal in dohodke nekoliko zvišal. Mogoče, da se pripete tekom leta kake računske pomote.

Seja se je zaključila ob 3. uri popoludne. Ostale točke dnevnega reda pridejo na vrsto v prihodnji seji v četrtek. Seja se prične ob 9. uri dopoludne.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. aprila.

Češki deželni zbor mora istodobno z ostalimi dež. zastopi prekiniti svoje zasedanje že s 5. majem, akoravno se je dež. odbor obrnil s prošnjo do ministerskega predsednika, naj za češki dež. zbor dovoli izjemno daljšo dobo. Namestniku je došlo namreč te dni sporočilo z Dunaja, da vlada mora vstrajati pri 5. maju, ker morata drž. zbor in delegacija rešiti nebroj državnih potreb. Pač pa je vlada voljna, dati češkemu dež. zboru priliko, da v drugem tečaju reši sedaj nerešeno ostalo delo. Deželni zbor bo moral toraj dovoliti proračunski provizorij do septembra in odložiti proračunsko razpravo do jeseni.

Princ Lichtenstein o soc. demučiteljih. Na občnem zboru katol. šolskega društva za Nižjoavstrijo je govoril princ Alojzij Liehtenstein mej drugim tudi o učiteljskem vprašanju. Rekel je približno to-le: Jedina nevarna, iz napačne vzgoje izvirajoča, toraj vkoreninjena tendenca mej učiteljstvom je soc. dem. Ta je nevarna ne samo šoli marveč tudi družbi, in boriti se moramo proti njej ustrajno in brezobzirno. Stotine obžalovanja vrednih mladih ljudij, ki jih je napačna vzgoja v učiteljiščih, rekel bi, dovedla direktno iz otroške sobe v naročje soc. dem., vzgaja sedaj v avstrijskih ljudskih šolah krščanske otroke. Tem ljudem moramo na kratko ponoviti besede dr. Luegerja, ki je rekel: V bodoče ne bo nastavljen v ljudski šoli noben soc. dem. in ko bi se kedo predrznil v šoli izjaviti se za soc. dem., vrgli ga bomo iz šole. — Ostre so te besede, a govorjene krščanskemu, ljudske šole popolno vzdržujočemu ljudstvu iz srca. Ljudstvo sme zahtevati, da so vzgojitelji njega otrok taki, kakoršnih si samo želi.

»Doba Fürstenberg«. Nemški in češki listi na Češkem in Moravskem se te dni umevno tem resneje pečajo z rešitvijo češko-nemškega vprašanja, čim bližje je trenutek, ko predloži vlada svoj jezikovni načrt. Kakor smo včeraj omenili, trdita obe stranki, da jima je že znana vsebina jezikovnega načrta, in obe stranki tudi trdita, da je sostavljen načrt zelo pristransko in v največjo kvar Nemcem ozir. Čehom, in mu že a priori odrekata svoje pritrjenje. Oficijozni »Fremdenblatt« jima je včeraj zaprl sapo, trdeč, da še nihče ni poučen o vsebini Koerberjevega načrta in da je toraj vsaka sodba o njem prezgodnja. Sedaj so prišli češki Nemci do zaključka, da se jezikovno vprašanje ne bo rešilo drugače nego s § 14, ali pa da krona iz lastne moči uravna to zadevo. Preporno vprašanje bi se rešilo po načelu nemškega posredovalnega jezika in narodnostne omejitve okrajev. Ta izpremenba se pa ne izvede pod sedanjo vlado, marveč na krmilo bo prišel kot novi mož knez Egon Fürstenberg, češki veleposestnik, član avstrijske in pruske gospodske zbornice, ki se je v zadnjem zasedanju avstrijske gospodske zbornice izjavil odločno za nemščino kot posredovalni jezik v Avstriji. Pod vlado tega moža naj bi se toraj spravila mej seboj češki in nemški narod, in sicer tako, da se ustreže samo zahtevi poslednjega? Ali bodo Čehi hoteli popolno zatajiti svojo narodnost?

Nemški državni zbor je imel včeraj svojo prvo sejo po velikonočnih praznikih. Na dnevnem redu je bila pogodba z Avstrijo glede izvornega prava. Tej malopomembni razpravi pa sledi v kratkem bržkone znana lex Heinze. V zadnjem času se je namreč pri raznih prilikah pokazalo, da je vedno več nade na vsprejem tega zakona. Posebno pomenljiv je v tem oziru govor bavarskega naučnega ministra Landmanna, ki je rekel mej drugim v poslanski zbornici: »Čimbolj je zakon raztegljiv, tem bolji je«. Te besede so grozno zbodle liberalno kliko, ki pač ve, kaj pomenijo.

Cecil Rhodesov obisk v Londonu je bil zelo kratek in povsem brezvspešen Nevenčani kralj Rhodezije je namreč že na potu v Južno-Afriko. Pravijo, da je prišel v nemilost pri vladi. Chamberlain in Salisbury ga neki nista hotela vsprejeti in sta mu baje celo namignila, da jima je neljuba njegova prisotnost ter da jima provzroča neprilike. V resnici ga seveda Chamberlain bolj ljubi in čisla kot kogar druzega, a v javnosti tega ne sme povedati, ker je prebivalstvo neizmerno razburjeno vsled Rhodesovih izjav o stanju angleške armade, in specijelno o posadki v Kimberleyu. Sicer pa ta razpor mej Rhodesom in vlado ne bo trajal dolgo, in morda bo že po dokončani sedanji vojski dobrodošli gost angleškega kabineta.

Vstaja v deželi Ašanti, ob takozvanem zlatem obrežju afriškem, bo provzročala Angležem posebno v sedanjem neugodnem položaju izredno velike skrbi, ker nimajo na razpolago močij, s katerimi bi mogli radikalno zatreti nevarno gibanje. Povodom zadnje vstaje v tej deželi so našli Angleži do 40.000 oboroženih mož, katere so tedaj, ko niso bili zapleteni v nobeno vojsko, kmalu premagali. Sedaj je pa vstaja neprimerno večja, ker se prebivalcem dežele Ašanti pridružujejo tudi drugi rodovi. Anglija bo morala toraj napeti skrajne sile, ako hoče biti kos težavni nalogi

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. aprila.

Deželni zbor kranjski ima jutri ob 9. uri dopoludne 11. sejo, na katere dnevnem redu so mej drugim naslednje točke: Poročilo deželnega odbora, zadevajoče napravo vodovoda za mesto Kranj in okolico; vladna predloga z načrtom zakona glede ustanovitve okrajnih gospodarskih zadrug in deželnega kulturnega sveta v vojvodini Kranjski; poročilo deželnega odbora o razširjalnih zgradbah, ki so se izvršile lansko leto v deželni blaznici na Studencu; ustno poročilo združenih odsekov finančnega in v Ljubljani za zvišanje letnega prispevka in za podporo v svrho osnovanja živinorejskih zadrug; ustni poročili finančnega odseka: o prošnji ubožnega višjega ravnateljstva v Gradci za dovolitev podpore; o prošnji Polone Bervarjeve, okrožnega zdravnika vdove v Novem Mestu, za zvišanje miloščine; o načrtu zakona o uvedbi doneska od zapuščin za bolnične namene dežele Kranjske; o računskem sklepu deželnega zaklada in razkazu skupne imovine za leto 1898; ustni poročili upravnega odseka o projektu in načrtu zakona glede preložitve okrajne ceste Radeče-Dvor na progi med Dvorom in Gomilo v radeškem cestnem okraju; glede dovolitve 5odstotne naklade na najemščino od stanovališč v mestni občini Črnomelj; o prošnjah: županstva v Orehovici za uvrstitev občinske ceste Orehovica Cerovlog-Vrhpolje med okrajne ceste; občine Ustja, da bi deželni hidrotehnik izdelal načrte za več vodnjakov; gospodarskega odbora v Nadanjemselu za podporo za napravo vodovoda; odbora splošnega društva avstrijskih farmaceutov, podružnica Ljubljana, za podelitev volilne pravice; slovenskega katoliškega delavskega društva v Ljubljani za razširjenje volilne pravice za deželni zbor; ustno poročilo finančnega odseka, da se mestni občini ljubljanski dovoli, da sme mestno graščino Podturn obremeniti s hipotečnimi kavcijami do najvišjega zneska 140.000 kron; o proračunu učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1900; o preuravnavi pokojninskih užitkov za osobje ljudskega šolstva na Kranjskem; o prošnjah: županstva na Rovih za prispevek k šolskej gradnji; zdravstvenega okrožnega zastopa v Novem Mestu, da se mu dovoli prispevek za zgradbo ženske bolnice v Novem Mestu; ribarskega okrajnega odbora v Ljubljani za podporo; županstva v Slavini za napravo vodovoda v več vaseh; krajnega šolskega sveta v Višnjej gori, da se mu dovoli prispevek za zgradbo novega šolsk. posl.; Kmet. društva v Dobrepoljah, da se mu dovoli prispevek za zgradbo zadružne mlekarnice; kmetijske podružnice v Šenčurji pri Kranji, da se jej dovoli podpora za sadno drevesnico; kmetijske podružnice v Žabnici pri Škofjej Loki, da bi se jej dovolil prispevek za nakup strojev; obrtniške bolniške blagajnice v Idriji, da bi se jej dovolil prispevek k ustanovnim troškom; okrajnega cestnega odbora na Bledu, da bi se mu dovolil prispevek za preložitev okrajne ceste v Gorenjih Gorjah.

Bogoskrunstvo v Ljubljani. »Nar.« je nam zameril, da smo ob strašnem bogoskrunstvu, katerega sta v Ljubljani izvršila dva mlada fanta, zapisali, da je to očividen sad brezverskega hujskanja soc. dem., ki se združena z naprednimi prijatelji, na tak način pripravlja na prvi maj. Tudi danes smo mnenja, da hujskarije izvestnih listov in s soc. dem. agenti razširjajoča se zloglasna brošura ne more imeti pri mladini dobrih sadov. »Narod« pa hoče tudi nahujskati ljudi, da so »klerikalci popolnoma sposobni, da bi naročili tako bogoskrunstvo, da bi mogli vspešneje agitirati zoper narodno-napredno stranko«, češ, »oba zločinca sta znana kot krščanska socijalista, kar je popolnoma naravno, saj ne dobi zaslužka pri klerikalcih, kdor ne hodi ž njimi čez drn in strn«. Res pa je, da kršč. soc. niso imeli z napadalcema nobene zveze pač pa sta bila soc. dem. naziranja, kljub skrbi, katero so jima posvečevali stariši. Osebnost bogoskrunežev smo po včeraj došlih informacijah označili v sinočnem listu. Danes smo še zvedeli, da je Kvas dobival tudi soc. dem. liste po pošti. Ali je mogoče, da bi se mladine vedno hujskanje nekaterih listov prav nič ne prijelo in da bi pokvarjena mladina ne izvajala v svoji nerazsodnosti najskrajnejših konsekvenc, naj bo v službi pri kateremkoli zavodu. O bogoskrunežih smo še izvedeli, da sta hotela spraviti seboj tudi nekega ključavničarja pomoč. Janeza Kotarja, ki se jima pa ni hotel pridružiti. Nagovarjala sta ga neprenehoma, naj gre ž njima pod Rožnik, »da bomo malo tistega Boga skomandirali« in šla sta ž njim ob tričetrt na 3. uro zjutraj celo do njegovega doma na Strmi poti št. 2, misleč, da ga bodeta venderle pregovorila. Kotar pa ju je spodil in ko je drugi dan zvečer pri Angeljskem češčenju čul mater moliti »še jeden je materi, kaj se je godilo po noči mej njim Kvasom in Škrljem. Mati Kotarjeva je šla še tisti dan k detektivu Toplikarju, ki je poskrbel, da sta tička, o katerih pravi Kotar, da sta že prej poškodovala neko znamenje na ljubljanskem polju, prišla v varno zavetje. V zadoščenje nam je, da to bogoskrunstvo obsojajo tudi taki, ki so napram veri in verskim dolžnostim znano mlačni. Naj bi šli dosledno še korak dalje in uvideli, da dejanje Kvasovo in Škrljevo ne bo osamljeno, ako se bo po časopisih vedno srditejše izkopaval ugled vere, katera jedino more delati človeka moralično dobrega.

Izjava. Podpisana slovenska krščansko-socijalna društva v Ljubljani izjavljajo, da bogoskrunca Ig Kvas in Fr. Škrl nista bila člana kakega krščansko-socijalnega društva in tudi sicer ne pristaša kršč.-socijalne stranke. Toliko v pojasnilo zlobne laži, ki jo je prinesel sinočni »Slov. Narod«. — Za »Slov. delav. stavbinsko društvo« dr. J. Janežič. — Za »Slov. kršč.-soc. zvezo« Iv. Kregar. — Za »Slovensko katoliško delavsko društvo« Jož. Gostinčar. — Za »Delavsko konsumno društvo« Valentin Bahar. — Za »Katoliško mladeniško društvo« A. Stroj.

Izjava knjigoveških pomočnikov. Podpisani knjigoveški pomočniki obžalujemo, da sta se našla dva človeka iz naše sredine za ono ostudno bogoskrunstvo, katero sta izvršila v noči od 21. do 22. t. m. na Rožniku, pod Rožnikom in pri Kosezah. — Ljubljana, 25. aprila 1900. — I Dežman, K. Seifert, F. Vidmar, A. Illerschitsch, Jožef Kolb, Eduard Linhart, F. Křepelka, August Kremžar, Anton Juvan, Albert Feldstein, Jakopič Janko, Viljem Požgaj, K. Guliš, A. Janežič, L. Vončina, F. Maček, Skubic, Razinger, F. Vončina, M. Novak, R. Nadbath, L. Klun, Fr. Koželj, I. Šuster, Jos. Pouhč, Iv. Zirkelbach, Jos. Adamič, Henrik Dejak.

Občinske volitve v Celovcu. Pri občinskih volitvah v Celovcu je k volitvi tretjega razreda od 836 volicev prišlo 183 volilcev. Izvoljeni so Perkonig, Scherzinger in Kollmayr.

Goriške novice. Železniško ministerstvo je naročilo tržaškemu namestništvu, da takoj prične revizijo železnične proge od Gorice do Trsta. — Porotne obravnave se v Gorici prično 7. maja. Obtoženi so Peter Carli iz Ponikve umora in ropa, Terezija Razpet iz Cerknega detomora, Jos. Pagon iz Cerknega poneverjenja. — Toča se je v nedeljo popoludne usula v občinah Rihenberg, Buje in Šmarje. — Kopališče v Gradežu sprejme tudi letos brezplačno 50 škrofuloznih otrok z Goriškega. Prošnje se morajo vlagati pri c. kr. glavarstvih do 20. maja. — Goriški deželni zbor še vedno nima nobene javne seje. — V nedeljo so lahoni iz Gorice hoteli v Ajelu v Furlaniji ustanoviti podružnico »Lege«. Ljudstvo pa je te neodrešence pognalo v beg. — V soboto zjutraj se je v Gorici v svojem stanovanju obesil Ivan Klanjšček, prodajalec sladoleda. Žena pa je še o pravem času prestrigla vrvico ter moža rešila.

Slovenske občine na Štajarskem mnogo dopisujejo graškim uradom v blaženi nemščini, namestu da bi graške urade navadile na slovenščino. S takim postopanjem silijo v Gradec, ne pa »proč od Gradca«. Tudi nekaj popolnoma slovenskih okrajnih odborov pospešuje nemško uradovanje. Štajarski Slovenci, operite ta madež!

V St. Petru pri Mariboru je umrl dne 19. aprila bivši slovenski deželni poslanec in mnogoletni šentpeterski župan g. Jan. Flucher. Bil je sicer rodom Nemec, a spoznanje, da se štajerskim Slovencem gode od nemške strani velike krivice, privedlo ga je na slovensko stran. Pogreba, ki se je vršil dne 21. aprila, se je udeležila velika množica ljudi. Videli smo tudi kanonika Bohinca, ki je imel v cerkvi kratek nagovor, deželnega odbornika prof. Robiča, notarja dr. Radeja in odvetnika dr. Dominkuša, nadinspektorja Stanjka, vojaškega kaplana Tajeka itd. Blagi mož naj v miru počiva!

Požar v Št. Jerneju. Pretečeno soboto popoludne nastal je po neprevidnosti otrok, ki so se igrali z žveplenkami, silen požar v vasi Vrhpolji blizu Št. Jerneja. Poslopja treh posestnikov bila so v kratkem času vsa upepeljena. Nesreča je toliko hujša,

---

tega, kar je prej izpustil, tako da ni postala stvar preočita. Krčevito so se držali drug druzega, in jaz bi kaj stavil, da so dokončavši «taberh« izdihnili iz dna duše: Hvala Bogu, končali smo! — Mučno je bilo to za slušatelja in zdel si je sam sebi kakor človek, ki gleda plesalca na vrvi, kateri vzdržuje ravnotežje le z velikim trudom. Vijolina in čelo sta škripala, klavir pa si je olajšal svoje delo s tem, da je spustil sem pa tam kako noto, kar se je zgodilo tudi včasih pri Chopinovi polonezi (Op. 40. I.). To delo nam je igral njega dnij že prednik sedanjega g. pianista, g. Hoffmeister, a drugače. To pot se je stvar stolkla na klavir, niti ne posebno hitro; figure niso prišle do nobene veljave. Šestnajstinske triole v oktavah so bile popolnoma neizražene. Dokaj bolje je igral g. pianist valček (E moll) istega avtorja; tu je bilo precej vzleta, menjavanje takta, dasi včasih prestrmo, je bilo v obče na mestu in je vzbujalo v slušatelju podobo plesajoče baleteze. Gotovo pa je, da bi bil ta valček igral tudi kak novomeški pianist z istim vznosom, prvo točko pa sigurno boljše, samo da bi se mu kedaj dala prilika za to.

Cela vas je bila v nevarnosti, in da ne bi prihitela požarna bramba iz Št. Jerneja hitro na pomoč in takoj omejila ognja, bi silen ogenj gotovo ne prizanesel sosednim poslopjem.

Krvni davek nemških Celjanov. Pri vojaškem naboru, ki se je vršil te dni za nemško Celje, potrdili so v vojake šest mladeničev. Od potrjene šestorice je polovica Slovencev.

Smodnik za streljanje proti toči. Štajerske občine, okrajni zastopi in kmetijske podružnice morejo dobiti smodnik za streljanje proti toči pri dež. odboru po 76 vinarjev kg, in sicer v zabojih po 25 kg, v sodih po 112 kg. Pri naročbi treba naznaniti železnično postajo in takoj vplačati tudi voznino, ki znaša od zabojev po 25 kg 20 kron 44 v in za sode po 112 kg 91 kron 2 v. Sode in vreče vzame skladišče za smodnik v Karlsdorfu zopet nazaj franco na postaji Karlsdorf odbivši 15% vrednosti.

Pretepeni socijalni demokratje. V nedeljo so v Valtendorfu v bližini Gradca socijalnodemokratični voditelji sklicali shod delavcev opeke. Delavci, mej katerimi je bilo precej Lahov, so prišli in soc. demokratične voditelje strahovito pretepli Lahi so končno socijalno-demokratične osrečitelje vrgli na cesto.

Imenovanje. Cesar je imenoval finančnega ravnatelja v Celovcu, dvornega svetnika dr. vit. Schwabe pl. Waisenfreund ravnateljem loterijskih dohodkov.

Vodovod dobe v Porečah na Koroškem.

70 letnica rojstva cesarjevega se bode praznovala, kakor smo izvedeli od verodostojne strani, povsem tiho in brez vsakoršnega šuma.

Bolgarski dijaki in profesorji v Trstu so bili častno sprejeti. Ogledali so si državno strokovno šolo, mestne muzeje in vse druge zavode. Občina jim je priredila v hotelu Delorme diner.

Odvetniški izpit je položil včeraj pri tržaškem višjem deželnem sodišču g. dr. Alojzij Kokalj, koncipijent pri dr. Storu v Ljubljani.

Nesreča. Na peronu južnega kolodvora v Trstu je povozil italijanski vlak 34letnega železniškega dninarja Josipa Suselja iz Čedaža. Nesrečnež je dobil več poškodb, tako da je po potu ko so ga nesli v bolnico, izdihnil svojo dušo.

Iz Bazovice dne 23. t. m. Na belo nedeljo precej po sv. maši vnel se je vsled nepazljivosti nekega mladenča sredi vasi skedenj, ki je popolnoma pogorel. Burja zanesla je ogenj tudi na tri druga na raznih krajih vasi stoječa poslopja, pa k sreči so prihiteli ljudje ogenj pogasili, da ni bilo na njih večje poškodbe.

Vozni red na gorenjski državni železnici se s 1. majnikom t. l. nekoliko spremeni. Odhajali bodo namreč iz Ljubljane (južni kolodvor) vlaki proti Trbižu ob 7·17 zjutraj, ob 11·51 opoldne, ob 4·06 popoldne, ob 12·05 po noči in vnovič tako imenovani potresni vlak ob 7·09 zvečer, ki bo pa vozil do Jesenic. Prihajali pa bodo mesca maja vlaki z Gorenjskega v Ljubljano (na južni kolodvor) ob 5·15 zjutraj, ob 11·16 dopoldne, ob 4·38 popoldne, ob 8·51 zvečer in potresenec z Jesenic ob 7·45 zjutraj.

Podporno društvo avstrijskih narodov. Od vodstva tega velevažnega društva dobili smo sledeče poročilo o njega delovanju. To društvo se od dne do dne bolje razvija in posebno na Nižje-Avstrijskem se množi število članov. Za društveni razvoj velezaslužni namestniški svetovalec baron Pachner izvoljen je v upravni svet tega društva kot vrhovni svetovalec za skupino dežel: Nižje in Zgornje Avstrijsko in Solnograško, ter oskrbuje revizijo društvene blagajne. Pristopila je k društvu občina Pyrhu z vsemi posestniki; občina Biedermannsdorf je pristopila v društvo in vsi gospodarji so namesto 10 kr. vplačali po 40 kr. Cela vrsta občin iz Zgornje Avstrije (nad 50) je vplačala letnino. Upravni svet pa je tudi že razdelil nekaterim ponesrečencem podpore in sicer: Ubogemu kočarju v Eichenbrunu na Nižje Avstrijskem, kojemu je vihar streho raz hleva odnesel, se je dalo podpore 20 kron. Vaščanom vasi Pupping na Zgornjem vodnji, se je podelilo 300 kron; istotako po povodnji poškodovanim v Greifensteinu 160 kron. Tudi pogorelcem se je podelila podpora in sicer mnogoterim, med njimi tudi pogorelcu v Dolskem (Kranjsko) 40 kron. Iskreno želeti bi bilo, da se to prevažno, koristno društvo razširi po celi državi, ker po njem bo marsikateri ponesrečeni občini prišla nagla in dobra pomoč. Oglasila sprejema odbor na Dunaju. (Oesterreichischer Völker-Verein, Dunaj I, Gosposke ulice 11.)

Novo mašo v Ameriki bo zapel dne 6. maja t. l. č. g. Ignacij Burgar, rodom Ribničan. Posvetil ga bo v mašnika dne 3. maja škof denverski dr. Nik. Zlatoust Matz. Nastavljen bo potem v velikem mestu Denver v Colorado, sev. Amerika. Tako piše iz Pueblo svojemu rojaku župniku planinskemu in svetli kneginji Windischgrätz, ki sta mu pred sedmimi leti pomagala na pot preko morja. G. novomašnik je ves srečen, da je dosegel najlepši, najsvetejši, najvišji poklic, ki ga more doseči uboge zemlje sin. Od mladosti ga je vleklo srce v ta stan. Dragemu rojaku iz srca želimo vso obilnost božjega blagoslova. Sošolci in bližnji rojaki, spominjajte se ga 3. majnika!

Mestna posredovalnica za delo in službe. Od 4. januvarija do 20 aprila je došlo 1091 prošenj za delo in 863 deloponudeb. Delo ali službe dobe takoj 1 vrtnar, 1 mesarski pomočnik, 1 graščinski sluga, 1 telesni sluga, 2 kočijaža, 10 konjskih hlapcev, 1 volovski hlapec, 1 kravar, 1 šivilja, 1 učenka za šiviljo, 5 gostilniških kuharic, 5 navadnih kuharic, 2 sobarici, 4 natakarice na račun, 3 navadne natakarice, 2 natakarici za nedelje, 14 deklic za vsako delo, 7 deklic k otrokom, 7 kuhinjskih deklic, 14 dekel za domača dela, 3 postrežkinje. Vajenci za trgovine s špecerijo, železnino in mešanim blagom, fotografa, slikarstvo, kavarno, čevljarstvo, mesarijo itd.

Sava je na Hrvatskem poplavila mnogo ozemlja; pod vodo so cele vasi in mnogo polja. Iz strug so stopili tudi mnogi pritoki. Škoda je velikanska.

Škandal v splitskem gledališču. V splitskem gledališču se je te dni neki italijanski družbi primerilo, da je morala radi škandalov prekiniti svoje predstave. Občinstvo je laškim pevcem piskalo. Veliko razburjenje je še narastlo, ko se je neka laška pevka pričela zahvaljevati za zvižganje.

Ljubljanske novice. Na šnops je imel včeraj »lušt« Franc Remc. Ker ni dobil pri Mačku šnopsa zastonj, šel je v Križnarjevo šnopsarijo v Florijanskih ulicah in ondi ukradel tri steklenice »ta sladkega« vrednega 6 kron. — Poredni dečki so lučali včeraj kamenje od sv. Jakoba nabrežja čez Ljubljanico in je priletel jeden kamen v okno stanovanja čevljarskega mojstra I. Erjavca. — Žganjarji stepli so se na Dunajski cesti pri Pavlinu. Policija je morala posredovati in vročekrvneže odpeljati v zapor. — Godba v Zvezdi bode od prihodnje nedelje svirala vsako nedeljo opoludne.

Samomor stavca. V Puščavi na Štajarskem se je ustrelil v glavo 70letni Schlammberger. Povod samomoru je baje njegova »boljša polovica«.

* * *

Iz raznih krajev. Umrl je na Dunaju bivši ravnatelj dvorne opere Viljem Jahn. — Nagajiv jetničar se je neprostovoljno poslovil od genfske jetnišnice, v kateri je zaprt Lucheni. Ravnatelj Perin mu je odpovedal službo, ker sta oni dan vsled ječarjeve nepaznosti ušla dva kaznjenca. Da ječar ravnatelju pred odhodom jedno zagode, pustil je zadnji večer svoje službe odprta vsa vrata ječ in izhodov. Čez noč bi kaznjenci lahko prišli na svež zrak in bi se morda celo Lucheni poslužil priložnosti. Nek kaznjenec je bil toliko »pošten«, da je tekel povedat ravnatelju, kako presenečenje se mu pripravlja in kako se odslovljeni ječar ni mogel veseliti vspeha svoje nagajivosti. — Ustrelil se je na Dunaju jedini sin dvornega svetnika zdravnika profesor Nothnagla dr. Walter Nothnagel radi materijelnih skrbi, katere mu je nakopalo neko žensko znanje. — Morilca oprostili so porotniki v Šopronju na Ogerskem. Obtoženi 21. letni krojaški pomočnik Stjepan Szuecs je priznal sam, da je ustrelil svojega deslikal žensko nezvestobo v tako živih barvah, da so ga porotniki, katerih predsednik je bil knez Esterhazy, oprostili. — Zastrupljeni golaš je 60 prebivalcev občine Madocsa na Ogerskem spravil v smrtno nevarnost. Velikonočno nedeljo se je možila hči sodnikova. Vsa vas se je udeleževala svatbe. Jedli so mej drugim tudi golaš, ki je bil pa zastrupljen. Jeden gostov je umrl. — Na automobilu v Pariz je v Rimu nastopila potovanje knjeginja Lina Orsini. — Radi psa umrl je trgovec Pöllesitzer v Št. Vidu na Triesting. Konjederec je zasačil njegovega psička, ki je zgubil marko. Ko je vrgel »šintar« zanjko na psa, se je trgovec tako ustrašil, da ga je zadela kap in je bil na mestu mrtev. — Črni Gori je podaril ruski car tri velike tope in veliko streljiva. Topi so že došli v Bar. — Slikar Pirsch iz Gradca se mudi v Rimu in slika sv. očeta.

V reški luki je bil te dni s svojo ladijo vojvoda Orleanski. V ponedeljek je več odličnih oseb povabil na banket.

Nov parobrod „Olga“ je ogerskohrvatsko društvo naročilo na Angleškem. Parobrod je že gotov in v kratkem pripluje v reško luko.

Grofica Lonyay pri sv. očetu. Grof in grofica Lonyay sta se 22. t. m. pripeljala v Rim. Isti dan je grofica Lonyay vsprejela avstrijskega poslanika v Vatikanu, grofa Revertero. Govori se, da hoče grofica naprositi sv. očeta, naj bi posredoval za spravo mej grofico in belgijskim kraljem.

Ameriške novice. Zblaznel je v Clevelandu Anton Pengelj, doma iz Velicih Poljan pri Ribnici. Doma zapušča ženo in jednega otroka. — Istotam se je ponesrečil v tovarnici Jernej Pirnat, doma iz Hojče, fare sv. Gregor pri Ribnici. Dajal je jermen na kolo, katero ga je potegnilo seboj in mu odtrgalo levo roko, desno nogo in ga po telesu tako razmesarilo, da je umrl. — Iz Leadville se poroča, da je v rudokopu Ibex ubilo Štefana Hočevarja iz Lipovca na Dolenjskem. — Misijon za gledališke igralce in igralke je imel I. Ducey, župnik katoliške cerkve sv. Leona v New Yorku. Misijon je bil izborno obiskan.

Društva.

(Splošna delavska bolniška in podporna blagajna v Tržiču) je imela sklepom minolega računskega leta 15. t. m. 451 udov, po odpisu v minulem letu umrlih, izstopivših in izključenih še 399 pravih in 14 podpornih udov. 146 bolnikom se je izplačalo za 4760 dnij 4470 K 34 v. bolniške podpore, za zdravnika in zdravila 1377 K 12 v., za pogrebne stroške 400 K. Vseh izdatkov skupaj je imela boln. blagajna v minulem upravnem letu 7059 K 82 v. dohodkov pa s princesi društvenikov v znesku 4821 K 25 v skupno 6514 K 92 v. Društveno premoženje znaša 6890 K 91 v ali 48 K 97 v. manj, kakor minulo leto.

(Pedagoško društvo v Krškem) ima v četrtek dne 3. maja ob 10. uri dopoludne v Št. Jerneji v šolskem poslopji v spomin stoletnice Slomškega rojstva zborovanje s sledečim dnevnim redom: 1. Anton Martin Slomšek; 2. razgovor o spisu »Učiteljski pravnik«; 3. predlogi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Rim, 25. aprila. Danes zjutraj ob 6. uri smo srečno dospeli v Rim. Na kolodvoru so nas že čakali vozovi za vse romarje. Trudni smo, a veseli in navdušeni.

Dunaj, 25. aprila. Na državni prevrat, o katerem se zadnji čas v nekaterih krogih zopet mnogo govori, se pri odločujočih krogih ne misli. V slučaju, da bodo Mladočehi res pričeli z obstrukcijo, se bode državni zbor razpustil. Vprašanje je, ako se bodo Čehi vladnemu vabilu k nadaljevanju spravnih konferenc odzvali. V vsakem slučaju ministerski predsednik predloži državni zbornici jezikovni načrt.

Rim, 25. aprila. Oficijelno se potrjuje, da pojde prestolonaslednik laški princ Viktor Emanuel k proglasitvi polnoletnosti nemškega prestolonaslednika v Berolin.

Koburg, 25. aprila. Vojvodinja vdova je v Nici smrtnonevarno zbolela.

London, 25. aprila. George Douglas

Vojska v Južni Afriki.

Boj za osvoboditev Wepenera Angleži še vedno brezuspešno nadaljujejo in iz najnovejšega poročila iz Maseru je posneti, da se nahajajo angleške čete v zelo kritičnem položaju. Predvčeranjim so angleški vojskovodje sicer mislili, da so pregnali velik del oblegajočih in na pomoč došlih burskih močij, a so se varali. Danes so Buri s ponovljeno silo naskočili mesto.

Pa tudi Robertsov glavni tabor še ni iz nevarnosti. Na celem ozemlju mej Bloemfonteinom in južno-oranjsko mejo so se jeli burski oddelki zelo živahno gibati, pa tudi od vzhodne strani pri Thaba-Nehu in od jugo-zahodne strani preti Robertsu vedno večja nevarnost. V še večji nevarnosti se pa nahaja lord Methuen, ki je bil predvčeranjim še vesel, da mu Buri niso zaprli tudi zveze s Kimberleyem.

Vse najnovejše bursko gibanje kaže, da so se njih vodje sedaj do cela vglobili v način bojevanja angleških čet in da vedo vselej uravnati svojo akcijo.

London, 25. aprila. Listi poročajo iz Durbana, da je general Warren imenovan upraviteljem dežele Bečuana.

London, 25. aprila. Reuterjev urad poroča iz Maseru 23. t. m.: Buri so nocoj ostavili Bushmanskop in se danes celi dan umikali polagoma dohajajočim Brabantovim in Hartovim četam Zdi se, da se do večera približajo Angleži Wepeneru do osmih milj.

Maseru, 25. aprila. (C. B.) Burske čete, ki so se predvčeranjim umikale Brabantovi armadi, so nocoj prodrle nazaj več milj daleč ter pričele novo silno bombardovanje na Wepener. Obleganje tega mesta Buri sploh še niso opustili. — Včeraj so se polastili Angleži vodovoda Sannaspost ter zasedli gore, ki obvladujejo most preko reke Modder pri Krantzkroatu (?).

London, 25. aprila. „Daily Telegraph“ poroča iz Boshofa 23. t. m. popoldne: Buri se živahno gibljejo okolu Boshofa, kjer se nahaja lord Methuen. Zveza s Kimberleyem je še (!) odprta.

London, 25. aprila. „Times“ poročajo iz Pretorije 23. t. m.: Zunanjim veščakom se je posrečilo ustanoviti v Pretoriji livarno za topove. Prvi tu izdelani top je odšel danes v Oranje.

London, 25. aprila. Reuterjev urad poroča iz burskega tabora pri Glencoe 23. aprila: V soboto zjutraj so presenetili Buri pod generalom Mayerjem vnovič Angleže pri Elandslaagte, na katere so streljali z dvema topoma. Angleži so odgovorili še le po dolgem času. Izgube niso znane. Angleški tabor je dobro utrjen.

London, 25. aprila. Reuterjev urad poroča iz Leewkopa 23. t. mes.: Angleška divizija pod poveljstvom Pole-Carewa je pregnala Bure po daljšem boju iz Leewkopa. Bližnji vodovod straži baje Dewet z močnim oddelkom.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B—č.

(Dalje).

Bile so pobožne, delavne in vesele ter so jej kazale z vzgledom, da se dá tudi tu ne samo živeti, ampak tudi uživati življenje. A te so jej bile zoprne od druge strani. Zdelo se je Gertrudi, da jej hočejo s svojo pobožnostjo in zadovoljnostjo predbacivati njen nemir in njeno čudno vedenje. Če je le imela priložnost, zasmehovala jih je za hrbtom kot svetohlinke in zbadala kot hinavke. Mogoče bi jih manj črtila, ko bi vedela ali uganila, da so baš te pri osodepolni volitvi oddale onih par črnih kroglic.

Nekoliko se je tolažila s tem, da je ukazovala v samostanu, da jo je vse častilo, da so jo vnanje osebe pogosto uljudno obiskavale, da je s svojo veljavo marsikaj dosegla, da so jo zvali ‚signora‘. Toda kakšna tolažba! Njeno srce vendar ni bilo zadovoljno in je hrepenelo po tolažbi vere, katere pa ne občuti oni, ki se ne odreče posvetnim uteham. Tudi potopljenec mora odpreti pest in izpustiti bičje, za katero se je nehote prijel, ako hoče zgrabiti za desko, ki ga more

Kmalu po obljubi je postala Gertruda učiteljica gojenk. Mislite si, kako se je godilo deklicam pod tako vzgojevateljico. Njene stare tovarišice so uže vse zapustile samostan, ona pa je ohranila iz onega časa strasti, katerih težo so morale učenke na ta ali oni način občutiti. Kadar se je spomnila, da bodo nekatere uživale posvetne življenje, katero je bilo njej za večno zaprto, kazala je proti njim neko jezo, takorekoč hrepenenje po maščevanju. Strahovala jih je, trpinčila, da so morale že naprej plačati radosti, katere bi uživale pozneje. Kdor bi jo tedaj slišal, kako je režala nad njimi radi vsake malenkosti, moral bi jo imeti za divjo in nespametno žensko. Drugič zopet se je pokazalo njeno sovraštvo proti samostanu, redu in pokorščini v drugih, baš nasprotnih muhah. Tedaj ni samo prenašala hrupno razuzdanost svojih gojenk, temveč jih je celó k le-tej bodrila. Mešala se je v njih igre, da je prišlo vse v nered. Pogovarjala se je ž njimi in je pospeševala njih podjetja. Ako je katera oponašala klepetanje matere opatinje, začela jo je učiteljica posnemati in je takó povzročila zelo smešne prizore. Pačila je obraz kakor ta ali ona redovnica, oponašala njeno hojo in se smejala na vse grlo. Tak smeh pa jej ni prihajal od srcá in ni šel k srcu. Tako je živela par let, ker ni imela priložnosti, kaj druzega začeti; a njena nesreča jej je ponudila priliko.

Da bi jo odškodovali za to, ker ni bila opatinja, odkazali so jej mej drugimi odlikovanji in predpravicami tudi to, da je stanovala v posebnem oddelku samostana. Ta stran se je dotikala hiše, v kateri je prebival mlad hudobnež, jeden izmej onih, ki so v onih časih do gotove meje smeli zasmehovati javna oblastva in postave s svojimi oboroženimi hlapci v zvezi z drugo sodrgo. Naš vir ga imenuje Egidio, sicer pa ne omeni njegovega priimka. Z okna, ki je držalo na samostansko dvorišče, je večkrat opazoval iz dolzega časa Gertrudo, ki se je sprehajala sem ter tja. Njega ni strašila, temveč celó mikala nevarnost in brezbožnost. Nekega dne jo nagovori. Nesrečnica mu je dala odgovor. (Dalje prih.)

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrazci in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — **Drugi, popravljeni natis.**

Brožiran izvod knjige stane v **„Katoliški Bukvarni“** v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v polšagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Umrli so:

23. aprila. Neža Ogrin, kočijaža žena, 46 let, Rimska cesta 21, naduha. — Hubert Lavrenčič, železniškega uradnika sin, 2 in tretjina leta, Križevniške ulice 7, bronchitis. — Aleksija Marija Mestek, usmiljenka, 27 let, Radeckega cesta 11, jetika. — Valentin Mihler, raznašalca sin, 5 mesecev, Hrenove ulice 7, bronchitis chron.

V hiralnici:

23. aprila. I. I., gluhonema ženska, okolu 50 let tara, pljučnica.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 24. aprila 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad .	gl.	8·15	do gl.	8·20
» » maj-juni	»	8·04	» »	8·06
» » jesen . .	»	8·19	» »	8·20
Rž za pomlad . .	»	7·10	» »	7·15
» » maj-junij .	»	7·12	» »	7·13
» » jesen . . .	»	7·25	» »	7·26
Turšica za maj-junij	»	5·75	» »	5·76
» » jul.-avgust	»	5·85	» »	5·86
Oves za pomlad . .	»	5·40	» »	5·42
» » maj-junij .	»	5·40	» »	5·41
» » jesen . .	»	5·70	» »	5·71

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m, srednji zračni tlak 736·0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
24	9. zveč.	731·5	9·8	sl. svzh.	oblačno	2·5
25	7. zjutr.	29·6	6·4	sr. jvzh.	del. jasno	
	2. popol.	728·5	15·0	sl. jug	«	

Srednja včerajšnja temperatura 10·8 normale: 11·1°

Poslano.

Sinočni „Narod“ hoče kovati kapital s tem, da je bil bogoskrunež Kvas v službi pri katoliškonarodnem prvaku Breskvarju, ki ima svojo delavnico v šenklavškem farovžu. „Narod“ hoče torej s tem, da je bil Kvas, katerega sem poznal le kot slabega delavca, ker so mi razna njegova dela v knjigovezници prikrili, slučajno pri meni v službi, vreči slabo luč na moj obrt

Imel sem Kvasa v službi radi poštenih njegovih starišev, dejal sem mu pa, naj si poišče drugo službo, ker ga za nobeno samostojno delo nisem mogel rabiti, kakor ga ni mogel rabiti narodni knjigovez Bonač, pri katerem se je Kvas izučil in imel po izučenju 2 gld. tedenske plače. Kvasa sem že jedenkrat odpustil, a so me njegovi stariši preprosili, naj se ga usmilim. Vedel sem, da Kvas ni krščanski socijalec, a radi tega ga nisem spodil, ker kot mojster napram delavcem nočem biti strankarski.

Iz kakega nagiba je Kvas dejanje izvršil, zvedel sem pri policijskem svetniku g. Podgoršku ki mi je dejal: „To je socijalno-demokratska šola.“ Napad „Narodov“ na krščanske socijalce in mojo osebo se torej ne strinja posebno s časnikarsko poštenostjo.

Fran Breskvar
knjigoveški mojster v Ljubljani, Pred škofijo štev. 6.

388 1—1

Luskinasto-oklopna barva

je uporabljiva za okrasje, preprečuje rjo, daje lep kovinasti lesk. Sosebno priporočljiva za prevlako predmetov, kateri trpé vsled vremena, n. pr. mostovi, železne konstrukcije, konstrukcije pod vodami, vrtne ograje, strešice nad prodajalnicami, shrambice za plinove zvončke, železne predmete sploh itd. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju.

Vzorci na zahtevo zastonj. 228 4 11—1

Šivilje in učenke

se takoj sprejmejo.

Kje, pové upravništvo „Slovenca“. 385 3 1

Franc Zupan,

vlasuljar

v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4,

priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za

izdelovanje vsakovrstnih moških in ženskih vlasulj

do najfinejšega izdelka. — Nadalje vsa

umetna pletenja in kite iz lepih las.

Postrežba natančna. 49 48-29

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na **haveloke** v največji izberi po najnižjih cenah.

170 18

Služba organista in cerkvenika

pri **župni cerkvi sv. Jakoba ob Savi** se more **takoj** nastopiti.

Dohodki znašajo okrog 300 kron in prostorno, čedno stanovanje. Prednost imajo cecilijanci samci ali oženjeni z majhno družino. Želeti je, da prošnjik zna tudi kako rokodelstvo, da ima še kak stranski zaslužek, ker mu preostaja dovolj časa.

Ponudbe sprejema 368 3—2

župni urad sv. Jakoba ob Savi.

Krepek deček, sin poštenih starišev, **sprejme se** za

učenca

v špecerijsko trgovino. — Kjé, pové upravništvo „Slovenca“. 377 3—2

Oglje za kadilnico

izdeluje

V. A. Winding

v Bistrici ob Dravi, Koroško.

Znano dobra postrežba in najboljše blago.

Na stotine spričal je na razpolago. Eno naj sledi:

Vaše blagorodje!

Oglje za kadilnico, od Vas poslano, smo porabili. Krasna in primerna iznajdba!

Prosim, pošljite zopet zabojček **s tristo kosi** tega oglja, ali po povzetji ali kakor je sicer navada na naslov:

Prečast. malteškega reda konvent v Pragi, III., Kopeljne ulice 4. Češko.

106 26—21 S posebnim spoštovanjem ves udan

Fra. Fr. Em. Ybl,
t. č. podprijor.

V Pragi, 9. maja 1895.

Plača se lahko tudi šele tedaj, ko se spozna dobrota blaga.

Nove Šmarnice,

Marijne čednosti in dobrote,

po o. Patisu S. J. spisal

P. Ladislav v Novem mestu,

so izšle, in stanejo v **„Katol. Bukvarni“** v Ljubljani v polusnju 1 K 80 h, v usnju 2 K, v usnju z zlato obrezo 2 K 40 h. Po pošti 10 h več.

Kdor želi kupiti **pristna** 386 6-1

istrska vina

iz **najboljših krajev**, po **lokalnih cenah od 5—18 kr.**, naj se zanesljivo obrne pod šifro **„strogo pošteno“** poste restante **Pulj 2.**

Postrežba točna in le po uzorcih.

Vožnjekarte in tovorni listi v AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade

6 Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiedenergürtel 20,

ali pa 17 25—14

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Stajerska **POSTAJA**

KISLA VODA **Templjev Styria**-vrelec SVETOSLAVNA.

krepčevalna pijača. Neprekošena zdravilna voda.

Glavna zaloga

za Kranjsko:

Mihael Kastner

v Ljubljani. 295 52-9

Vsa luksus-piva izpodrine

najbolje renomirano

dvojno vležano in granatno pivo

iz delniške pivovarne v Budjevicah

ki je na strokovni razstavi v Stuttgartu l. 1897 dobilo **jedino prvo častno darilo z izrecnim pristavkom „za izborno pivo“.** Jako pohvalna priznanja tukajšnjih in vnanjih p. n. odjemalcev so mnogoštevilno na blagohoten vpogled na razpolago.

Oddaja se v sodih in v zabojih po 25 steklenic à ½ litra po konkurenčnih cenah.

Dalje 335 20—5

glavno zastopstvo

I. najbolje renomiranega kranjskega valjičnega mlina

Vinko Majdiča v Kranju.

ANTON DITRICH v Ljubljani

Telefon št. 109. **Marije Terezije cesta št. 2.** Telefon št. 109.

Dunajska borza.

Dné 25. aprila.

Skupni državni dolg v notah	98·50
Skupni državni dolg v srebru	98·40
Avstrijska zlata renta 4%	98·25
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	98·50
Ogerska zlata renta 4%	97·40
Ogerska kronska renta 4%, 200	92·—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	125·50
Kreditne delnice, 160 gld.	229·90
London vista	242·77
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118·32
20 mark	23·68
20 frankov (napoleondor)	19·26
Italijanski bankovci	90·75
C. kr. cekini	11·38

Dné 24. aprila.

3·2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164·—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160·—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	202·—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96·—
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139·50
Dunavske vravnavne srečke 5%	257·—
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108·—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95·20
Prijoritetne obveznice državne železnice	85·—
» » južne železnice 3%	67·20
» » južne železnice 5%	98·60
» » dolenjskih železnic 4%	99·50
Kreditne srečke, 100 gld.	400·—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335·—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42·25
Ogerskega » » » 5 »	21·60
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13·10
Rudolfove srečke, 10 gld.	65·—
Salmove srečke, 40 gld.	175·25
St. Genóis srečke, 40 gld.	182·—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178·—
Ljubljanske srečke	48·—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	120·75
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	292·50
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	77·50
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	23·50
Splošna avstrijska stavbinska družba	93·—
Montanska družba avstr. plan.	269.65
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	332.—
Papirnih rubljev 100	255·—

Nakup in prodaja vsakovrstnih **državnih papirjev, srečk, denarjev** itd. **Zavarovanja** za zgube pri **žrebanjih**, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. **Kulantna izvršitev naročil na borzi.**

Menjarnicna delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh **gospodarskih** in **finančnih stvareh**, potem o kursnih vrednostih vseh **špekulacijskih vrednostnih papirjev** in **vestni svéti** za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti **naloženih glavnic.**